

23. neděle v liturgickém mezidobí

(Iz 35,4-7a; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37)

Dnes nám liturgie předkládá evangelijní úryvek o uzdravení hluchoněmého, epizodu, která má veliký význam pro náš křesťanský život. Na evangelium odkazuje první čtení, úryvek z Izaiáše, který hlásá zázraky, jež vykoná Bůh. Druhé čtení je Jakubovo povzbuzení k zaujetí skutečně křesťanských postojů.

V prvním čtení ohlašuje prorok Izaiáš konec exilu a zázračný zásah Boží. Obrací se k exulantům slovy: „Vzmužte se, nebojte se!“ Židé se nacházeli v babylonském vyhnanství, ale prorok už vidí konec všeho utrpení, které bylo zapříčiněno hříchem lidu.

Izaiáš předpovídá, že Bůh zasáhne ohromujícím způsobem. Vyjmenovává jednotlivé typy zázračných uzdravení, které Bůh vykoná: „Tedy se otevřou oči slepých, odemknou se uši hluchých. Tu poskočí chromý jak jelen a zaplesá jazyk němého.“ Prorok také ohlašuje, že „na stepi vyprýští vody, potoky na poušti, vyprahlá země se změní v rybník a žíznivá půda v prameny vod.“ Jde tedy o zázračnou proměnu lidství i přírody, kterou Bůh učiní, a to zejména proto, aby přinesl radost, důvěru a plnost života.

To, co Izaiáš ohlašoval, se naplnilo v Ježíšově službě, neboť on se ve svém nekonečném milosrdenství dal do služeb uzdravování všech nemocných a slabých. V dnešním evangelijním úryvku k němu přivádějí hluchoněmého a prosí ho, aby na něj vložil ruce.

Hluchoněmý je osobou, která není schopna komunikace, je tedy vyloučen ze společenského života. Nalézá se ve svízelné situaci, a o to horší, že to bylo v dobách, kdy na hluchotu ani němotu nebylo žádných léků.

Hluchoněmý je osoba, která nevnímá to, co se mu říká a nemůže odpovědět. Je třeba poznamenat, že kořenem jeho zla je hluchota: je němý, protože je hluchý. Máme části těla, které jsou určeny k mluvení (ústa, jazyk, hlasivky), je-li však člověk hluchý, nejsou tyto tělesné orgány rozvíjeny a nemůžeme je tedy používat. Ti, kdo přivádějí tohoto hluchoněmého k Ježíšovi, ho prosí, aby na něj vložil ruce. Ježíš si ho bere stranou, daleko od zástupu. I zde, jako v mnoha jiných případech, můžeme sledovat Ježíšovu diskrétnost. Nechce být hvězdou před zástupem lidí, nevyhledává popularitu nebo úspěch, jde mu jen o dobro lidí a dává přednost tomu, aby nebyl zázrak vykonán před zraky všech. Proto hluchoněmého odvádí od zástupu.

Pak mu vkládá prsty do uší a sinou se dotýká jeho jazyka. To vše ukazuje na důležitost vtělení. Ježíš je člověk, který je reálně ponořen do lidského života, je člověkem, který se prsty dotýká uší hluchoněmého a slinou jeho jazyka. Mohl by dozajista vykonat zázrak jen slovem, ale neudělal to. Ukazuje obrovský zájem o stav člověka, kterého má před sebou a zasahuje tímto gestem, ve kterém je totálně zahrnuto celé jeho lidství.

Ježíš vzhlédl k nebi: tím vyjadřuje, že zázrak přijde skrze Ježíšovo spojení s Bohem. S povzdechem pak říká: „Effatha.“, což znamená: „Otevři se!“ V zápětí se hluchoněmému otevírají uši, rozvazuje se mu jazyk a začne správně mluvit. Hluchoněmý je uzdraven a je uveden do společenského života s ostatními, nyní už může komunikovat, slyší, když na něj někdo mluví, a může se vyjádřit vlastními ústy.

Opět nás evangelium zpravuje o Ježíšově přání, aby vše zůstalo v tajnosti: „(Ježíš) jim pak přikázal, aby o tom nikomu neříkali.“ Čím více jim to však zakazoval, tím více o tom mluvili, plní úžasu říkali: „Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč!“

Církev použila tohoto Ježíšova zázraku, aby přiblížila a vyložila to, co působí svátost křtu a v obřadech, které uvádějí neofyty do křesťanských tajemství po jejich křtu, toto Ježíšovo gesto, totiž dotknutí se uší a úst, zachovala. Tím se chce naznačit, že křest je uzdravení hluchoty: dává schopnost slyšet slovo Boží, rozumět mu a okusit ho, a tak vstoupit do komunikace s Bohem. Křest je také uzdravením němoty: dává nám schopnost mluvit s Bohem a o Bohu, schopnost modlit se a chválit Boha, schopnost vydat svědectví své vlastní výry. Pokřtění jsou tedy osobami plně zapojenými do společenství křesťanů – do církve – a do společenství s Bohem.

Je třeba si stále připomínat velikost daru, který jsme křtem přijali. Ten nám dal schopnost naslouchat Božímu slovu, všemu tomu, co Duch říká církvi způsobem poznávání, pobídek a skrze útěchu. Také nám dal schopnost vydávat o naší víře svědectví. Jestliže totiž Božímu slovu nasloucháme a rozjímáme o něm ve svém srdci, můžeme ho také sdělovat ostatním. Můžeme, jak říká Petr, rozhlašovat veliké věci, které vykonal ten, „který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu.“ (1 Petr 2,9) Život křesťana se tak stane životem plné komunikace, ba co víc, životem plného společenství, které naše srdce naplní radostí, pokojem a důvěrou.

Musíme žádat Pána o milost, abychom mohli využívat těchto schopností, které jsme ve křtu získali. Dosti často se totiž chováme jako hluší a němí. Náš křesťanský život však musí být životem komunikace a společenství s Bohem a přáteli, ve světle víry a v kráse pravdy a lásky.

Druhé čtení nemá přímou souvislost s evangeliem, ale má vztah ke křesťanskému způsobu života, k životu víry a lásky. Tyto dvě ctnosti jsou navzájem úzce propojeny. Nakolik totiž věříme lásce našeho Pána, natolik jsme schopni milovat. Slova evangelia nám předávají víru a směřují nás k lásce.

Jakub si bere na paškál nedostatek víry a lásky v našem vystupování: „Moji bratři, s vírou v našeho božského Pána Ježíše Krista nesmíte spojovat stranictví (k lidem).“ Je třeba zachovat víru čistotu a nedotčenou, nestrpět různá osobní upřednostňování, která nejsou dobrá jak pro víru, tak ani pro lásku. Ve skutečnosti jsou to projevy egoismu: někomu straníme, abychom pak přijali nějaké zvýhodnění; dáváme tomu, kdo nám může odplatit, ale chudáky neobdarováváme, oni nám totiž nemohou ničím odplatit náš dar.

Jakub uvádí jako příklad jednoho boháče, který přichází do křesťanského společenství honosně oblečen, se zlatým prstenem na ruce, a pak je tu chudák, který přichází v obnošených šatech. Komu chybí víra, ten okamžitě mezi oběma začne rozlišovat: svou pozornost věnuje boháčovi, protože od něj může mnoho očekávat, má velikou moc, značný vliv, ale o chudáka se nezajímá, nemá pro něj valný význam. Ten však, kdo má víru velmi dobře ví, že Bůh miluje oba dva stejně, nevidí tedy mezi nimi žádný rozdíl na základě jejich oblečení či bohatství.

Bůh miluje především chudé: „Což nevyvolil Bůh (právě) chudé (v očích) světa, aby byli skrze víru bohatí a dědici Království, které slíbil těm, kdo ho milují?“ V evangeliu se Ježíš ukazoval jako ten, kdo je obzvláště pozorný vůči chudým. Proto ten, kdo má víru má být pozorný k chudým, musí rozhodovat v jejich prospěch, a ne ve prospěch bohatých, tak, jak to dělá dnešní svět.

Jedině tak může křesťan žít v pravé víře a lásce, naprosto svobodný ve svém srdci i myšlení. Společenství se všemi vyžaduje tuto vnitřní svobodu, která má svůj základ položený na víře. Víra nám ukazuje pravé hodnoty, směřuje nás k univerzální lásce, chrání nás před množstvím pokušení, která nás mají vzdálit od Boha, od jeho slova, od společenství s ním, a která mají náš život učinit skutečně bídým v jeho očích.

Přijměme tato silná Jakubova slova, jejichž cílem je rozvoj křesťanského života. Musíme stále lépe naslouchat slovům Božím, která nám předali apoštolové, nebýt vůči nim hluší, ale vnitřně je přijímat. Ta slova nás povedou a způsobí, že budeme neustále růst ve víře a v lásce.